

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-198/13

Víctor Manuel Julian Hernández κ.λπ.
κατά

Reino de España (Subdelegación del Gobierno de España en Alicante) κ.λπ.

(αίτηση του Juzgado de lo Social nº 1 de Benidorm για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Προστασία των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη — Οδηγία 2008/94/EK — Πεδίο εφαρμογής — Αξίωση εργοδότη σε αποζημίωση έναντι κράτους μέλους για τους μισθούς υπερημερίας που κατέβαλε σε εργαζόμενο κατά τη διάρκεια ένδικης διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας αμφισβητήθηκε το κύρος της απολύσεώς του μετά την παρέλευση της 60ής εργάσιμης ημέρας από την άσκηση της αγωγής κατά του κύρους της απολύσεως — Έλλειψη αξιώσεως αποζημιώσεως σε περίπτωση άκυρης απολύσεως — Υποκατάσταση του εργαζομένου στην αξίωση αποζημιώσεως του εργοδότη του σε περίπτωση προσωρινής αφερεγγυότητας του δεύτερου — Δυσμενής διάκριση των εργαζομένων η απόλυση των οποίων είναι άκυρη — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Πεδίο εφαρμογής — Άρθρο 20»

Περίληψη — Απόφαση του Δικαστηρίου (πέμπτο τμήμα) της 10ης Ιουλίου 2014

Κοινωνική πολιτική — Προσέγγιση των νομοθεσιών — Προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη — Οδηγία 2008/94 — Πεδίο εφαρμογής — Εθνική ρύθμιση προβλέπουσα την καταβολή των μισθών υπερημερίας μετά την παρέλευση της 60ής εργάσιμης ημέρας από της επελεύσεως της εκκρεμοδικίας και το γεγονός ότι η εν λόγω αξίωση προβλέπεται αποκλειστικώς σε περίπτωση καταχρηστικών απολύσεων, εξαιρουμένων των άκυρων απολύσεων — Ίση μεταχείριση — Εκτίμηση υπό το πρίσμα του άρθρου 51 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Δεν εμπίπτει

(Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρα 20, 51 § 1· οδηγία 2008/94 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, άρθρα 3, 4 και 11, εδ. 1)

Εθνική ρύθμιση κατά την οποία ο εργοδότης μπορεί να ζητήσει από το οικείο κράτος μέλος την καταβολή των μισθών υπερημερίας κατά τη διάρκεια της ένδικης διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας αμφισβητείται το κύρος των απολύσεων μετά την παρέλευση της 60ής εργάσιμης ημέρας από της ασκήσεως της αγωγής και κατά την οποία, όταν ο εργοδότης δεν κατέβαλε τους συγκεκριμένους μισθούς και τελεί σε κατάσταση προσωρινής αφερεγγυότητας, ο οικείος εργαζόμενος μπορεί, διά υποκαταστάσεως εκ του νόμου, να ζητήσει απευθείας από το εν λόγω κράτος την καταβολή των εν λόγω μισθών, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2008/94, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να εξετασθεί υπό το πρίσμα των εγγυήσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ιδίως, του άρθρου του 20.

Ειδικότερα, κατά το άρθρο 51 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η απαίτηση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που ορίζεται στο πλαίσιο της Ένωσης είναι δεσμευτική για τα κράτη μέλη μόνον όταν εφαρμόζουν το δικαίω της Ένωσης. Συναφώς, η έκφραση «όταν εφαρμόζουν το δικαίω της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 51 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλει την ύπαρξη συνδέσμου ορισμένου βαθμού μεταξύ της πράξεως του δικαίου της Ένωσης και της επίμαχης διατάξεως της εθνικής νομοθεσίας που να υπερβαίνει την εγγύτητα των σχετικών τομέων ή τις έμμεσες επιπτώσεις του ενός τομέα στον άλλο. Μεταξύ άλλων, το Δικαστήριο κατέληξε στη μη εφαρμογή των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ένωσης σε σχέση με εθνική κανονιστική ρύθμιση λόγω του γεγονότος ότι οι διατάξεις της Ένωσης στον σχετικό τομέα δεν επέβαλλαν καμία υποχρέωση στα κράτη μέλη όσον αφορά την επίμαχη στην κύρια δίκη κατάσταση. Το γεγονός απλώς και μόνο ότι ένα εθνικό μέτρο εμπίπτει στον τομέα στον οποίο η Ένωση διαθέτει αρμοδιότητες δεν το εντάσσει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης και, ως εκ τούτου, δεν συνεπάγεται εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προκειμένου να κριθεί αν εθνικό μέτρο συνιστά εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να εξετασθεί αν, μεταξύ άλλων στοιχείων, η επίμαχη εθνική ρύθμιση σκοπεί στην εφαρμογή διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, ο χαρακτήρας της ρυθμίσεως αυτής και το αν με αυτήν επιδιώκεται η επίτευξη σκοπών διαφορετικών από εκείνους του δικαίου της Ένωσης, ακόμη κι αν η ρύθμιση ενδέχεται να επηρεάζει έμμεσα το δικαίω αυτό, καθώς και αν υφίσταται σχετικώς ειδική ρύθμιση του δικαίου της Ένωσης ή δυνάμενη να το επηρεάσει.

Καταρχάς, η προαναφερθείσα εθνική ρύθμιση δεν αποβλέπει στην εξασφάλιση ελάχιστου επιπέδου προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, στην οποία αποβλέπει η οδηγία 2008/94, αλλά στην επανόρθωση από το οικείο κράτος μέλος των επιζήμιων συνεπειών που απορρέουν από τις ένδικες διαδικασίες οι οποίες διαρκούν άνω των 60 εργάσιμων ημερών. Επιπλέον, η χορήγηση της εν λόγω αποζημίωσης δεν μπορεί ούτε να επηρεάσει ούτε να περιορίσει την ελάχιστη προστασία που τους εγγυάται το ισπανικό Δημόσιο μέσω του εθνικού οργανισμού εγγυήσεως, συμφώνως προς τα άρθρα 3 και 4 της εν λόγω οδηγίας. Όσον αφορά το άρθρο 11, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, μνεία του οποίου έγινε από το αιτούν δικαστήριο, στην εν λόγω διάταξη διαπιστώνεται απλώς και μόνον ότι η οδηγία 2008/94 δεν θίγει την ευχέρεια των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να εισάγουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις περισσότερο ευνοϊκές για τους εργαζομένους. Βάσει του γράμματός της, η συγκεκριμένη διάταξη, η οποία περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο V υπό τον τίτλο «Γενικές και τελικές διατάξεις», δεν παρέχει στα κράτη μέλη ευχέρεια να νομοθετούν δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, αλλά, αντιθέτως προς τις προβλεπόμενες στα κεφάλαια I και II της εν λόγω οδηγίας ευχέρειες, αναγνωρίζει απλώς την εξουσία των κρατών μελών να προβλέπουν συναφώς ευνοϊκότερες διατάξεις δυνάμει του εθνικού δικαίου εκτός του πλαισίου της εν λόγω οδηγίας. Ως εκ τούτου, διάταξη εθνικού δικαίου όπως η επίδικη, που απλώς χορηγεί στους μισθωτούς ευνοϊκότερη προστασία συνεπεία της ασκήσεως αρμοδιότητας αποκλειστικώς των κρατών μελών, την οποία επιβεβαιώνει το άρθρο 11, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2008/94, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας. Τέλος, η προαναφερθείσα ρύθμιση δεν μπορεί να θίξει την ενότητα, την υπεροχή και την αποτελεσματικότητα του δικαίου της Ένωσης, εφόσον δεν μπορεί ούτε να επηρεάσει ούτε να περιορίσει την ελάχιστη προστασία που προβλέπουν τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας 2008/94.

(βλ. σκέψεις 33-37, 41, 43-45, 47, 49 και διατακτ.)